

LOFAVØR STANDARD REISEFORSIKRING

Vilkår av 01.07.2009

INNHold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Hva forsikringen omfatter
  - A3. Reisegods
  - B3. Forsinkelse av reise/reisegods
  - C3. Reisesyke/hjemtransport/avbrutt reise
  - D3. Ulykke
  - E3. Avbestilling av planlagt og bestilt reise
  - F3. Erstatningsansvar - på reise
  - G3. Rettshjelp
4. Forebygging av skade og begrensning av tap
5. Melding om skade
6. Erstatningsberegning
7. Egenandeler
8. Fordeler for personer med flere reiseforsikringer

Sikkerhetsforsikfter

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for medlemmet (sikrede) som er nevnt i forsikringsbeviset.

Som sikrede anses også:

- Medlemmets ektefelle/registrert partner etter lov om partnerskap.
- Medlemmets samboer med felles adresse i et nordisk folkeregister. Med samboer menes person som medlemmet bor sammen med i et fast etablert parforhold uten å være gift.
- Barn som tilhører medlemmets husstand. Adoptivbarn er medforsikret fra og med det tidspunkt den faktiske omsorgen for barnet overtas. Egne barn som ikke bor hos sikrede er også omfattet av forsikringen.
Barnebarn er omfattet av forsikringen på reiser sammen med sikrede.
For barn opphører forsikringen når barnet fyller 20 år.

Forsikringen gjelder bare for medlemmer av norsk folketrygd eller for personer som har de syketrygdrettigheter som EØS-avtalen gir. I tillegg er det krav til at de sikrede har fast bostedsadresse i Norden (dvs. registrert i et nordisk folkeregister), og at de skal returnere til Norden etter reisen. Forsikringen gjelder likevel for personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden og som skal returnere til sitt faste eller midlertidige bosted etter reisen.

En person regnes ikke som ektefelle lenger enn til det tidspunkt det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. Ved faktisk separasjon/samlivsbrudd mellom medlemmet og medlemmets ektefelle/samboer/registrert partner opphører forsikringen.

Aldersbegrensning ved ulykkesforsikring

Ulykkesdekningen opphører ved utløpet av det forsikringsår sikrede fyller 75 år. Aldersbegrensningen gjelder ikke behandlingsutgifter.

2. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på ferie- og fritidsreiser i hele verden med minst 1 overnatting. Hvis ikke annet framgår av forsikringsbeviset, gjelder forsikringen inntil 45 dager for hver enkelt reise. Det er ikke krav til overnatting når reisen foregår med fly.

Reisen regnes fra det tidspunkt man reiser fra bostedsadressen og til man er tilbake.

Ansvars- og rettshjelpsforsikringen gjelder kun på reiser utenfor Norden.

Forsikringen gjelder ikke

- *under deltakelse i ekspedisjon og oppdagelsesreise, det vil si en reise som krever større og spesiell utrustning for et bestemt formål.*
- *reiser med framkomstmiddel som ikke er vanlig på stedet og som innebærer en ekstraordinær risiko.*

Krig, uro og naturkatastrofer

Selskapet svarer for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med

- jordskjelv og vulkanske utbrudd og annen naturkatastrofe på reise utenfor Norge.
- krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, terror, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden, når sikrede er på reise i et område som før innreise ble ansett om fredelig.
- epidemi som bryter ut på reise utenfor Norge. Med epidemi menes smittsom alvorlig sykdom som sprer seg hurtig mellom mennesker.

Generelle vilkår punkt 1 som omhandler ovennevnte gjelder ikke.

Selskapet erstatter evakuering til nærmeste sikre destinasjon i henhold til Utenriksdepartementets anbefaling.

Transporten skal finne sted ved første anledning og i samsvar med departementets anbefaling.

Erstatningen er begrenset til kr 35 000 pr person, inntil kr 70 000 pr skadetilfelle for merutgifter til reise, kost og losji i inntil 30 dager etter at hendelsen inntraff.

Streik – lockout - konkurs

Forsikringen omfatter ikke tap/skade/utgifter som direkte eller indirekte har sammenheng med forhold utenfor selskapets kontroll (force majeure). Som for eksempel streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt eller politiske demonstrasjoner som inntreffer i forbindelse med reise. Det erstattes heller ikke merutgifter som følge av konkurs.

Tapt arbeidsfortjeneste

Forsikringen omfatter ikke tapt arbeidsfortjeneste

- uansett årsak.

3. Hva forsikringen dekker

Reiseforsikringen består av følgende dekninger:

- A. Reisegods
- B. Forsinkelse av reise/reisegods
- C. Reisesyke/hjemtransport/avbrutt reise
- D. Ulykke
- E. Avbestilling av planlagt og bestilt reise
- F. Erstatningsansvar - på reise
- G. Rettshjelp

Selskapet er ikke erstatningspliktig dersom

- sikrede forsettelig har framkalt skaden. Selskapet er likevel ansvarlig dersom sikrede på grunn av sin alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.
- skaden oppstår som følge av at sikrede utfører, eller er i ferd med å utføre, straffbare handlinger.

Retten til erstatning kan falle helt eller delvis bort dersom

- sikrede grovt uaktsomt har framkalt skaden eller har økt skadens omfang. Selskapet er likevel ansvarlig dersom sikrede på grunn av sin alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Bestemmelsen omfatter følgen av selvforskyldt beruselse.
- sikrede overtrer sikkerhetsforskrifter.

A3. REISEGODS

A3.1 Hva dekningen omfatter

Dekningen omfatter personlige eiendeler som sikrede fører med seg for sitt personlige bruk under reise og opphold med inntil kr 15 000. Hvis flere sikrede reiser sammen, forhøyes beløpet til totalt kr 25 000.

Ekspedert reisegods er bare omfattet dersom en av de sikrede reiser med samme transportmiddel. Dette gjelder ikke hvis adskillelsen bare skyldes transportørens disponering.

I tillegg til forsikringssummen for reisegods/bagasje omfatter dekningen

- sjekker, billetter og pass med inntil kr 7 500 pr person hvis tapet ikke dekkes på annen måte.
- penger inntil kr 3 000 pr skadetilfelle.

A3.2 Hva dekningen ikke omfatter

- Motorkjøretøyer-/campingvogner med tilbehør og løse deler. Med tilbehør menes nøkler, reservedeler og fastmontert utstyr som f. eks. alarm, musikkanlegg og skiboks/bagasjeboks. Kjøreutstyr til motorkjøretøy som for eksempel kjøredress, hjelm, hansker og støvler regnes ikke som reisegods når dette er i bruk, eller når det oppbevares sammen med kjøretøyet.
- Båter med tilbehør. Kano, kajakk og seil-/surfbrett regnes ikke som båter i denne sammenheng.
- Fallskjerm, basehoppstyr og hang-/paraglider.
- Møbler og flyttegods.
- Varer og vareprøver, verktøy og måleinstrumenter. Håndholdt GPS regnes ikke som måleinstrument.
- Tegninger, manuskripter, dokumenter/datafiler, verdipapirer, medlems-/adgangskort.
- Frimerker, samlinger og eksponert film. Med samlinger menes gjenstander/ting som for eksempel kunstverk, ekte tepper, mynt-, seddel- og frimerkesamling, men ikke ting som er i bruk for sitt opprinnelige formål.
- Dyr.

A3.3 Hvilke skader selskapet erstatter og hvilke begrensninger som gjelder

A3.3.1 Selskapet erstatter

Selskapet erstatter følgende tap/skader på reisegods:

1. Tyveri av reisegods. Med tyveri menes borttaking av eiendeler sikrede har i sin besittelse, jf straffelovens §§ 257 og 258. At eiendeler mistes/bortkommer og senere beholdes av en finner, er i denne sammenheng ikke å anse som tyveri.
2. Ran. Med ran forstås tilegnelse av andres eiendeler ved voldsutøvelse eller trusler, jf straffelovens §§ 266 og 267.
3. Skadeverk. Med skadeverk menes at noen rettstridig ødelegger, skader, gjør ubrukelig eller forspiller sikredes eiendeler, jf straffelovens §§ 291 og 292.
4. Naturuhell. Med naturuhell menes plutselige, uventede skader av ekstraordinær karakter, der naturens voldsomhet og krefter er det særegne.
5. Brann/nedsoting, eksplosjon, inntrenging av vann eller væske i bygning.
6. Trafikkuhell med motorkjøretøy, båt, campingvogn eller sykkel. Med trafikkuhell menes kollisjon, utforkjøring, grunnstøting og kantring når kjøretøyet er i trafikk/i bruk.
7. Tap av/skade på reisegods som sendes som innsjekket bagasje.
8. Tilfeldig og plutselig annen skade på de forsikrede gjenstander enn nevnt i punktene ovenfor erstattes med inntil kr 2 500 samlet pr skadetilfelle.

A3.3.2 Hvilke begrensninger som gjelder:

Tap av/skader - som nevnt i punktene 1-7 under punkt A3.3.1 - erstattes med inntil kr 20 000 samlet pr skadetilfelle for følgende gjenstander:

- Smykker, ur, perler, edelstener, edelt metall.
- Antikviteter, kunstgjenstander, tepper.
- Pelsverk.
- Mobiltelefon, foto-/video-/og optisk utstyr, radio/TV, musikkanlegg, Minidisc-er og lignende media for lyd og bilde, PC/datautstyr og musikkinstrumenter.
- Våpen.
- Sportsutstyr (herunder fiske-/ski-/golf- og dykkerutstyr).
- Kjøreutstyr til motorkjøretøy, som for eksempel kjøredress, hjelm, hansker og støvler.

Enkeltgjenstander som ikke er nevnt ovenfor erstattes med inntil kr 10 000 pr skadetilfelle.

Tap av/ skade på CD, DVD, plater og kassetter erstattes med inntil kr 2 500 pr skadetilfelle.

Tap av/skade på sykkel utenfor hjemsteds- /undervisningssteds-/eller arbeidsstedskommune dekkes med inntil kr 5 000.

Det erstattes ikke

- skade som skyldes mangelfull emballasje.
- følgeskade på gjenstander som skyldes at væske har rent ut, bederfelige varer, eller at gjenstander på grunn av sin tilstand/form har forårsaket skade.
- skade som skyldes gjenstandens vanlige bruk eller slitasje og heller ikke skade på koffert, bag, barnevogn, sykkel o.l. ved riper, rifter, skrubb, flekker o.l.
- Skade på innsjekket koffert, bag, barnevogn og lignende. (Dette er transportørens ansvar)
- tap av/skade på sykkel innenfor hjemsteds- /undervisningssteds-/eller arbeidsstedskommune.
- skade på sykkel som har oppstått under konkurranse.
- ting som er mistet, tapt eller ødelagt når skadeårsak er ukjent
- økonomisk tap utover skade på gjenstandene.

B3. FORSINKELSE AV REISE / REISEGODS

B3.1 Hva dekningen omfatter

B3.1.1 Forsinket reisegods ved utreise

Når innsjekket reisegods har ankommet minst 4 timer forsinket til reisemålet, og forsinkelsen er bekreftet av transportøren, refunderes nødvendige og dokumenterte utgifter med inntil kr 2 500 pr person for innkjøpte klær og toalettsaker i den tiden reisegodset er savnet.

Denne ytelse gjelder ikke ved forsinkelse på hjemreise.

B3.1.2 Innhentning av fastlagt reiserute

Dersom sikrede kommer for sent til forhåndsbetalt transport, erstattes nødvendige og dokumenterte reiseutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten. Årsaken til forsinkelsen må være værforhold, teknisk feil og/eller trafikkuhell med det transportmiddel sikrede reiser med/skal reise med og det forutsettes at det er beregnet minst 2 timer fra ankomst til neste avgang.

Det erstattes inntil kr 10 000 pr person. Når flere sikrede reiser sammen, forhøyes beløpet til kr 25 000 totalt.

Dersom forsinkelsen medfører at det ikke er mulig å reise videre samme dag, erstattes også nødvendige og dokumenterte overnattingsutgifter med inntil kr 1 000 pr person. Når flere sikrede reiser sammen, forhøyes beløpet til kr 3 000 totalt.

B3.1.3 Forsinket avgang

Når transportmiddelet som skal benyttes ikke går til avtalt tidspunkt på grunn av værforhold eller teknisk feil, erstattes nødvendige og dokumenterte merutgifter til overnatting med inntil kr 1500 pr person og inntil kr 4 000 pr familie.

B3.2 Hvilke begrensninger som gjelder

Det erstattes ikke utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for (EU-direktiv 261/2004).

B3.3 Skriftlig dokumentasjon

Det forutsettes at forsinkelsen er bekreftet skriftlig av reisearrangør, trafikkelskap, bergingsselskap, hotell eller andre.

C. REISESYKE / HJEMTRANSPORT / AVBRUTT REISE

C3.1 Hva dekningen omfatter

Dekningen omfatter nærmere angitte utgifter som er en følge av akutt sykdom eller ulykkesskade under reisen. I tillegg dekkes utgifter som skyldes akutt forverring av kronisk lidelse.

Dekningen omfatter ikke utgifter som påløper etter at sikrede er kommet tilbake til fast bopel i Norge.

C3.2 Reisesyke

Ved sykdom/skade som rammer sikrede, erstatter selskapet

- legehonorar.
- utgifter til forbindelsessaker og medisin.
- fysikalsk behandling foreskrevet av lege.
- nødvendige transportutgifter i forbindelse med ulykke og medisinsk behandling.
- utgifter til tannlege når ulykkesskade må behandles på reisen med inntil kr 5 000 pr skadetilfelle.
- utgifter til tannlege som følge av akutt tannsykdom og tannskader ved spising med inntil kr 1 000 pr skadetilfelle.
- sykehusopphold. Ved sykehusopphold utover 30 dager på andre enn statlige, kommunale eller fylkeskommunale sykehus, eller tilsvarende nordiske sykehus, ytes bare erstatning dersom det på forhånd er godkjent av selskapet.
- merutgifter ved uforutsett sykeopphold som følge av sengeleie etter ordre fra lege med inntil kr 2 000 pr døgn pr person. Selskapet skal kontaktes ved sykeopphold som forventes å vare mer enn 5 døgn.
- utgifter med inntil kr 1 000 for nødvendige telefonsamtaler med selskapet, sykehus/lege, SOS Internasjonal.

- merutgifter ved innhenting av fastsatt reiserute når forsinkelsen skyldes akutt sykdom eller ulykkesskade, og reisen etter legens ordre ikke kan fortsette etter planen med inntil kr 20 000 pr skadetilfelle.
- nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise, kost og losji erstattes ved tilkallelse av inntil to nærstående personer i Norden på grunn av forsikredes akutte og alvorlige sykdom, alvorlige ulykkesskade eller dødsfall. Bestemmelsen om at det er nærstående person kun i Norden som kan tilkalles, gjelder ikke for personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden. Tilkallelse erstattes ikke når det allerede er truffet bestemmelse om snarlig hjemtransport av forsikrede. Ved forsikredes dødsfall dekkes tilkallelse for å ledsage hjemtransport av kiste/urne. Maksimum erstatning er kr 35 000 pr skadetilfelle. Tilkallelse skal forhåndsgodkjennes av selskapet.

Ved reiser til EØS-land er det en fordel for dekning av utgifter til medisinsk behandling i oppholdslandet, at Europeisk helsetrygdkort medbringes på reisen.

Sykdom/skade som rammer reiseledsager

Hvis sikredes eneste reiseledsager rammes av akutt sykdom, ulykkesskade, hjemkallelse eller dødsfall, dekker selskapet sikredes ekstra utgifter med inntil kr 25 000 pr skadetilfelle til:

- hotellopphold.
- innhenting av fastsatt reiserute.
- hjemreise når reisen avbrytes.
- forsinket hjemreise. Se punkt C3.

Videre gis erstatning for avbrutt reise. Se punkt C3.4.

Med reiseledsager menes person som foretar hele reisen sammen med sikrede.

C3.3 Hjemtransport

Selskapet dekker ekstra utgifter ved hjemtransport

- til fast bopel forordnet av lege og som er en følge av akutt sykdom, uventet akutt forverring av kronisk sykdom eller ulykkesskade som rammer sikrede under reisen.
- som er nødvendig på grunn av akutt sykdom, alvorlig ulykkesskade eller dødsfall i nærmeste familie i Norden inntruffet etter at reisen er startet. Bestemmelsen om at dette gjelder nærmeste familie kun i Norden, gjelder ikke for personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden.
- ved sikredes død.
- ved brann, innbrudd, vannledningskade eller naturskade inntruffet etter avreisedato i sikredes bopel, forretning eller kontor, og som nødvendiggjør dennes nærvær.
- når sikrede har behov for blodoverføring og dette av hensyn til smittefare bør skje i Norge.

Ved alvorlig sykdom eller ulykkesskade, kan sykebil eller ambulansefly benyttes.

Kan hjemtransport skje med ordinære transportmidler, dekker selskapet tilleggsutgifter når det er nødvendig å disponere ekstra sete i fly, annen klasse enn forutsatt, ekstra soveplass e.l. Hvis det er nødvendig med reisefølge, betales også merutgiftene dette medfører for én person. Den behandlende leges avgjørelse om hjemtransport og ledsagelse må foreligge skriftlig.

I ovennevnte tilfeller må selskapets godkjennelse innhentes på forhånd.

C3.4 Erstatning for avbrutt reise

C3.4.1 Hva dekningen omfatter

Erstatning for avbrutt reise ytes ved:

1. Hjemtransport før tiden og som er nødvendig av medisinske årsaker, se punkt C3.3.
2. Hjemtransport før tiden på grunn av akutt alvorlig sykdom, alvorlig ulykkesskade eller uventet dødsfall i nærmeste familie i Norden.
3. Forsikredes sykehusinnleggelse.
4. Ved legeordinert sengeleie utenom sykehus av mer enn 3 dagers varighet. Som første dags sengeleie regnes dagen før det første legebesøket. Sikrede må selv besørge sengeleiet og dets varighet attestert og skriftlig bekreftet av lege på stedet. Slik erstatning ytes kun ved reiser av inntil 3 måneders varighet. Dette gjelder også dersom det er tegnet tilleggsforsikring for reiser av lengre varighet enn 3 måneder.

Erstatning for avbrutt reise ytes også

- for et familiemedlem som er med på reisen – når begge er forsikret i SpareBank1 Skadeforsikring.
- når forsikredes eneste reiseledsager (herunder familiemedlem) rammes av et forsikringstilfelle som beskrevet i punktene 1 - 4 - over.

Hvis den forsikrede dør på reisen, bortfaller rett til erstatning for dennes vedkommende.

C3.4.2 Hvilke utgifter selskapet erstatter

Ved avbrutt reise erstattes

- forsikredes forhåndsbetalte reiseomkostninger – det vil si det beløp man ifølge kvittering har betalt for transport, kost og losji, før reisen starter. Er det inngått kontrakt som medfører betalingsforpliktelse for forsikrede, likestilles dette med forhåndsbetalte reiseomkostninger.
- betalte utflukter, arrangementer og billetter som sikrede ikke fikk benyttet fordi reisen ble avbrutt med inntil kr 2 000 pr skadetilfelle.

Når forsikrede reiser med egen bil, beregnes kr 2, 50 pr km for korteste vei fra reisens utgangspunkt og til det sted hvor reisen avbrytes, og retur.

C3.4.3 Forsikringssum

Selskapet erstatter døgnpris, inntil kr 1 000 pr person pr døgn - maksimum 25 000 pr person, for hvert hele døgn som gjenstår av reisen.

I stedet for denne kompensasjonen, kan selskapet erstatte reise tilbake til det sted der reisen ble avbrutt.

C3.5 Hvilke begrensninger som gjelder

Selskapet dekker ikke utgifter i forbindelse med forhold som nevnt under punktene C3.2 – C3.4 ved

- *sykdom eller lidelse som var kjent før avreisen og som sikrede fikk legebehandling for. Selskapet erstatter likevel utgifter som følge av akutt forverring av kronisk lidelse dersom det kan legges frem erklæring fra sikredes lege om at det var forsvarlig å foreta reisen.*
- *sykdom eller lidelse som er kjent før avreise når reisen foretas for å konsultere lege eller få behandling/operasjon, eller dersom komplikasjoner/forverring oppstår i tilknytning til legekonsultasjon/behandling og/eller operasjon.*
- *sykdom eller lidelse som er kjent før avreisen, når behandling/operasjon er planlagt/forespeilet, men av tidsmessige, kapasitetsmessige eller andre grunner ikke er gjennomført.*
- *svangerskap fra og med uke 36 eller frivillig svangerskapsavbrytelse. Selskapet erstatter likevel utgifter som er en følge av erstatningsmessig ulykkeskade eller akutt sykdom som ikke har sammenheng med svangerskapet.*
- *opphold og behandling, herunder rekreasjons- og kuropphold, ved private klinikker i Norge og øvrige nordiske land.*
- *sykdom/skade som sikrede har pådratt seg ved bruk av sovemidler, berusende, narkotiske eller smertestillende midler.*
- *sykdom/skade oppstått ved frivillig deltakelse i slagsmål eller ved utførelse av en forbrytelse.*
- *selvmord eller forsøk på selvmord med mindre kravstiller sannsynliggjør at dette skyldes akutt sinnssforvirring på grunn av forgiftning (annet enn selvforskyldt rus) eller sjokk.*
- *fortsatt behandling i utlandet uten forhåndsgodkjennelse av selskapet etter eget ønske når det er medisinsk forsvarlig med hjemtransport til Norge.*
- *sykdom eller skade som skyldes de aktiviteter som nevnt i punkt D3.2.3 i reiseulykke.*

Unntakene nevnt ovenfor gjelder også ved dødsfall.

D3. ULYKKE

D3.1 Hva dekningen omfatter

Ulykkesdekningen omfatter ulykkeskade med følgende forsikringssummer pr person:

- Kr 100 000 ved 100% livsvarig invaliditet for voksne (inntil fylte 75 år)
- Kr 100 000 ved død for voksne (inntil fylte 75 år)
- Kr 200 000 ved 100% livsvarig invaliditet for barn (inntil fylte 20 år).
- Kr 50 000 ved død for barn (inntil fylte 20 år)

- Kr 5 000 ved behandlingsutgifter for voksne (også etter fylte 75 år) og kr 12 500 for barn.

Definisjon av ulykkesskade

Ulykkesskade er en fysisk skade på kroppen forårsaket av en tilfeldig, plutselig ytre begivenhet (ulykkestilfelle). Ulykkesskade omfatter ikke skade som anses å ha sin årsak i sykdom, sykkelig tilstand eller disposisjon. Skade på sinnet regnes ikke som ulykkesskade med mindre det samtidig er påført fysisk skade som medfører varig medisinsk invaliditet.

Definisjon av livsvarig medisinsk invaliditet

Med livsvarig medisinsk invaliditet menes skade på kroppen vurdert uavhengig av skadelidtes arbeidsevne. Invaliditeten fastsettes uavhengig av yrke, sosial status og individuelle anlegg og baseres på tabell gitt av Sosialdepartementet i forskrift av 21.04.97 del 2 og 3, men ikke det øvrige regelverk. Vurderingen skal være rent tabellarisk. Erstatning for en og samme skade kan ikke overstige 100% selv om flere kroppsdelar eller organer er skadd.

D3.2 Unntak og begrensninger

D 3.2.1 Hva dekningen ikke omfatter

1. *Skade som skyldes besvimelse eller annen sykdom eller sykkelig tilstand/disposisjon, herunder søvngjengeri.*
2. *Skade som skyldes forgiftning forårsaket av mat, drikke eller nytelsesmiddel.*
3. *Sykdommer forårsaket av HIV-infeksjon (Aids eller andre HIV-relaterte sykdommer eller tilstander eller sykdom forårsaket av Hepatitt-B-virus). Forsikringen dekker likevel dersom smitten er overført i forbindelse med en ulykkesskade.*
4. *Skade som skyldes deltakelse i slagsmål eller kriminell handling, med mindre skadelidtes deltakelse skyldes en nødsituasjon.*
5. *Skade som skyldes medisinske komplikasjoner oppstått ved undersøkelse, behandling, fysikalsk behandling eller lignende - eller inntak av medikamenter. Forsikringen dekker likevel skade som oppstår under behandling foreskrevet av lege på grunn av en dekningsmessig ulykkesskade.*
6. *Skade som skyldes inntagning av sovemidler, smertestillende eller narkotiske midler er uansett unntatt fra dekning.*
7. *Muskel-/skjelettsykdommer som har ført til livsvarig medisinsk invaliditet eller ervervsuførhet, selv om den sykelige tilstand følger av en ulykke.*

D 3.2.2 Forsettlig eller grov uaktsom framkalling av forsikringstilfellet

Om grov uaktsomhet, selvforskyldt beruselse eller forsettlig framkalling av forsikringstilfellet - se punkt 3 foran i vilkårene.

Selskapet svarer ikke for selvmord eller forsøk på selvmord. Selskapet er likevel ansvarlig dersom sikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling (akutt sinnsforvirring). Det svares uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse i medisinsk forstand.

D 3.2.3 Aktiviteter som ikke omfattes av forsikringen

Forsikringen dekker ikke ulykkesskade som skyldes:

- *Organiserte idrettskonkurranser eller trening til slike.*
- *Boksing, bryting, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport.*
- *Fjellklatring.*
- *Dykking dypere enn 40 meter.*
- *Trening til, eller deltakelse i, hastighetsløp med motorkjøretøy eller båt.*
- *Seilflyging med mikrolette og ultralette fly.*
- *Fallskjermhopping, basehopping og paragliding.*
- *Ballongflyging.*

D 3.3 Behandlingsutgifter

Medfører ulykkesskaden innen 2 år fra skadedagen nødvendige utgifter til behandling, erstattes med inntil de beløp som framgår av punkt D1 for utgifter til

- lege og tannlege. Tannskade som følge av spising er unntatt.

Ved tannskade for barn erstattes utgifter til permanent tannbehandling (bro, krone og lignende) selv om behandling skjer senere enn 2 år etter skadedagen. Oppgjør for slike utgifter kan imidlertid foretas innen 5 år fra skadedagen på grunn av omkostningsoverslag fra tannlege eller tanntekniker.

- forbindelsessaker og medisin foreskrevet av lege eller tannlege.
- proteser. (Briller/linser er ikke dekket).
- behandling og opphold på sykehus samt fysikalsk behandling og behandling av kiropraktor når behandling er rekvirert av lege.
- reise til og fra hjemstedet for behandling som nevnt ovenfor. Erstatning begrenses til utgifter med rimeligste transportmiddel når en tar hensyn til forsikredes tilstand.

Merutgifter til behandling i private sykehus eller hos privatpraktiserende leger uten offentlig refusjonsrett erstattes ikke uten særskilt avtale med selskapet.

Sikrede plikter å legge fram legitimert oppgave over utgifter som kreves erstattet og har bare krav på erstatning for den del av utgiftene som overstiger det som kan kreves fra annet hold.

Ved reiser til EØS-land er det en fordel for dekning av utgifter til medisinsk behandling i oppholdslandet, at Europeisk helsetrygdkort medbringes på reisen.

E 3. AVBESTILLING

E 3.1 Hva dekningen omfatter

Dekningen omfatter annulleringsomkostninger som sikrede er ansvarlig for i henhold til avtaler med transportør, reisearrangør, hotell eller profesjonell utleier av hytte/rom/båt/campingbil som skyldes avbestilling av reise eller leieforhold – men kun når dette er betalt og reisen starter i Norden. Bestemmelsen om at reisen eller leieforholdet må være betalt og starte i Norden, gjelder ikke for personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden. I tilknytning til ovennevnte forhold dekkes også annulleringsomkostninger til utflukter, arrangementer og billetter.

Med annulleringsomkostninger menes det innbetalte beløp for reise og opphold sikrede ikke får refundert ved avbestilling før avreise. Skatter og offentlige avgifter er ikke omfattet av forsikringen.

Dekningen gjelder bare avbestilling som foretas før reisens/leieforholdets planlagte begynnelsesdato.

Avbestilling må meddeles transportør, reisearrangør, hotell, utleier, reisebyrå straks det er klart at reisen eller oppholdet ikke vil bli gjennomført.

E 3.2 Hvilke avbestillinger selskapet erstatter

Selskapet erstatter annulleringsomkostninger bare når avbestillingen skyldes plutselig alvorlig sykdom, akutt forverring i kronisk lidelse, ulykkesskade eller død som rammer sikrede, sikredes nærmeste familie bosatt i Norden, sikredes eneste reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie bosatt i Norden etter at bestillingen av reisen/leieforholdet er foretatt. Bestemmelsen om at sikredes nærmeste familie må være bosatt Norden gjelder ikke for personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden.

Som reiseledsager regnes den person som enten er påført samme reisebevis eller billett som den sikrede eller den som har inntegnet seg til reisen sammen med denne i den hensikt at reisen skal foretas i fellesskap.

Som nærmeste familie regnes ektefelle/samboer, barn og barnebarn, foreldre og besteforeldre, søsken, svigerforeldre, svigerbarn, svoger og svigerinne.

Selskapet erstatter også annulleringsomkostninger når avbestillingen skyldes

- brann, innbrudd eller vannledningskade i sikredes bopel, forretning eller kontor som nødvendiggjør dennes nærvær.
- at det på reisemålet – mindre enn 72 timer (3 døgn) før planlagt avreise inntreffer epidemi, naturkatastrofe, terrorhandling eller annen krigslignende handling som umuliggjør innreise til området og er i strid med råd fra Utenriksdepartementet.

Erstatningen for annulleringsomkostninger som pådras som følge av samme hendelse eller ved samme reise er begrenset til kr 15 000. Når flere sikrede reiser sammen forhøyes beløpet til kr 50 000 totalt. Innenfor samme forsikringsår kan erstatningen etter denne dekningen maksimalt utgjøre kr 50 000 i alt for de sikrede.

Dersom sikrede har mottatt refusjon for reisens pris direkte fra reisearrangøren, erstattes bare reisearrangørens avbestillingsgebyr.

E3.3 Hvilke begrensninger som gjelder

Selskapet dekker ikke omkostninger som skyldes avbestilling

- ved akutt forverring av kronisk lidelse når denne med en stor grad av sannsynlighet kan inntreffe før planlagt avreisedato eller leieforholdets begynnelse.
- på grunn av operasjon/behandling som var planlagt eller forespeilet før reisen/oppholdet ble bestilt.
- ved svangerskap eller frivillig svangerskapsavbrytelse og relaterte sykdommer eller sykelige tilstander. Avbestilling på grunn av alvorlige, uventede komplikasjoner som inntreffer før den 36. svangerskapsuken er likevel omfattet.
- fordi reisens hensikt bortfaller.
- på grunn av frykt for krig, terror eller sykdom.

F3. ERSTATNINGSANSVAR – PÅ REISE

F3.1 Ansvar forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter erstatningsansvar som sikrede i egenskap av privatperson etter gjeldende rett kan pådra seg for skade på en annen person eller annens ting.

F3.2 Hva som menes med skade

Med skade menes skade på person eller ting.

- Personskade anses inntruffet dersom død, skade eller sykdom er påført en person.
- Tingskade anses inntruffet dersom løsøre - herunder dyr - eller fast eiendom er tapt eller påført fysisk skade.

Økonomisk tap som er påført tredjeperson som følge av en skade selskapet erstatter, regnes som en del av skaden.

Selskapet erstatter skader konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden henføres til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme skadevoldende begivenhet, regnes som ett skadetilfelle, og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

F3.3 Ansvar forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

1. ansvar som bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.
2. ansvar for skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv eller noen annen på dennes vegne tar hånd om for leie, lån, bruk og oppbevaring.
3. for tort og svie eller annet erstatningsansvar av straffende karakter som utmåles i tillegg til erstatning for skadelidtes økonomiske tap, for eksempel "Punitive Damages" og lignende.
4. ansvar overfor medlemmer av den sikredes familie, herunder ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn/barnebarn/samboers barn og disse personers ektefeller/samboere.
5. ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse.
6. ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget framdriftsmaskineri, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy (eksl. modellfly) eller registrert trav- eller galopphest som trenes for eller deltar i løp.
Likevel dekkes ansvar som eier, fører eller bruker av
  - rullestol, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 10 km/t.
  - hangglider/paraglider uten motor.
  - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk og seilbrett/surfbrett.
7. ansvar for skade på ting oppstått ved maskingravings-, sprengnings-, pelings- eller rivingsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
8. det objektive foreldresansvaret for barns skadeforvoldelse, jf skadeserstatningslovens § 1-2, nr. 2.
9. ansvar i yrke eller erverv.
10. ansvar for skade voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade.

11. ansvar ved forurensning dersom årsaken til forurensningen ikke er plutselig og uforutsett.
12. ansvar ved overføring av smittsom sykdom.
13. ansvar for skade på ting ved sopp og råte, eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet.
14. styreansvar.
15. ansvar som eier av fast eiendom.

F 3.4 Forsikringssum

Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 5 000 000 for hvert skadetilfelle.

G3 RETTSHJELP

G3.1 Utgifter som dekkes

Selskapet dekker nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere (jf domstolloven § 218), retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av privatperson på reiser utenfor Norden.

G3.1.1 Utgifter til rettsbehandling

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke når sikrede er ankende part eller motanker. Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

G3.1.2 Saksomkostninger ved forlik

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller at sikrede ved dom er blitt tilkjent saksomkostninger, må eventuell avtale om at hver av partene skal bære egne saksomkostninger ikke inngås uten etter godkjennelse av selskapet.

G3.1.3 Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft

Rettshjelputgifter dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrunnlag og forstod, eller måtte forstå, at tvisten kunne oppstå.

G3.2 Utgifter som ikke dekkes

Selskapet dekker ikke rettshjelputgifter ved

1. *tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv herunder yrkessykdom og yrkesskade.*
2. *tvist som gjelder fast eiendom eller kjøp/salg av eiendom eller leierett (timeshare), herunder tvist om fysiske feil og mangler eller rene avtaletvister.*
3. *tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.*
4. *tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold.*
5. *tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.*
6. *tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget framdriftsmaskineri, båt, vannjet, luftfartøy (ikke modellfly) eller registrert trav- eller galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.*
  - *rullestol, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 10 km/t.*
  - *hanglider/paraglider uten motor.*
  - *fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk og seilbrett/surfebrett.*
7. *straffesak og ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, og sak om erstatningsplikt etter det enkelte lands lovgivning.*
8. *ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.*
9. *tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.*
10. *tvist som gjelder advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.*

11. *tvist i saker om personskade hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand.*

G.3 Definisjon av tvist

Med tvist forstås at et krav er framsatt og bestridt, helt eller delvis – muntlig eller skriftlig. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

G.4 Forsikringssum

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 20 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i flere forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

4. Forebygging av skade og begrensnig av tap

Er det overhengende fare for at en skade vil inntreffe, eller er en skade inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet.

5. Melding om skade

Når skade er inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold gi selskapet melding om skaden, samt de opplysninger og dokumenter som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen for eksempel kvitteringer og garantibevis.

Sikrede skal medvirke til at skaden kan besiktiges på selskapets anmodning. De skadde gjenstander skal holdes tilgjengelige for besiktigelse. Selskapet oppnevner takstmann.

Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

Selskapet forbeholder seg retten til å kunne undersøke den skadde gjenstand eller deler av den skadde gjenstand, herunder midlertidig fjerne disse fra skadestedet, i den utstrekning dette er nødvendig for å klarlegge årsaksforhold og selskapets erstatningsansvar.

Følgende skader skal umiddelbart meldes til politiet eller eventuelt reiseleder på stedet der skaden inntraff:

- Brann
- Tyveri
- Hærverk
- Personskade

Andre skader skal meldes til politiet hvis selskapet forlanger det.

Transportskader skal umiddelbart etter transporten meldes til transportør, da transportør som regel er ansvarlig for slike skader.

Se for øvrig bestemmelsen om meldefrist og foreldelse i Generelle vilkår, punkt 5.

6. Erstatningsberegning

Forsikringsavtalelovens § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder følgende bestemmelser:

6.1 ERSTATNINGSREGLER FOR REISEGODS

6.1.1 Forsikringsverdi

Forsikringsverdien beregnes etter prisene på skadedagen på grunnlag av utgiftene til

- reparasjon til samme – eller i det vesentlige samme – stand som umiddelbart før skaden, eller

- gjenanskaffelse av tilsvarende – eller i det vesentlige tilsvarende – ting (gjenanskaffelsesprisen), og er begrenset til det rimeligste av de to alternativ.

Kostnadene beregnes etter prisen for gjenanskaffelse/reparasjon på skadedagen. Fradrag vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlige brukstid og anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelsen mindre enn 1/3 av gjenanskaffelsesprisen, gjøres det likevel ikke fradrag.

For elektriske apparater gjøres det fradrag i erstatningen fra tingen er 5 år. Fradraget utgjør 10 % for hvert påbegynt år, maks 80 %.

For skade/tap av datautstyr og mobiltelefon gjøres det fradrag i erstatningen fra tingen er 1 år. Fradraget utgjør 20 % for hvert påbegynt år, maks 80 %.

6.1.2 Skadefastsettelse

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Skaden kan ikke fastsettes høyere enn forsikringsverdien før skaden, fratrukket gjenverdien etter skaden. Skade og gjenverdi fastsettes på samme måte som forsikringsverdien.

6.1.3 Ting som kommer til rette

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, dersom han/hun ønsker å beholde tingen, gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at selskapet har avsendt beskjed om at gjenstanden er kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt. I motsatt fall tilfaller tingen selskapet.

6.2 ERSTATNINGSREGLER FOR ULYKKESSKADE

6.2.1 Utbetaling ved dødsfall som følge av ulykkeskade

Dersom ulykkeskaden medfører dødsfall innen ett år fra skadetidspunktet, utbetales forsikringssummen. Dersom det tidligere er utbetalt erstatning for medisinsk invaliditet for samme skade, reduseres utbetalingen med det tidligere utbetalte beløpet.

Ved forsikredes død utbetales forsikringssummen til ektefelle/samboer, livsarvinger, testamentsarvinger eller øvrige arvinger etter loven. Disse er begunstiget i den rekkefølge de her er nevnt.

En person regnes ikke som ektefelle lenger enn til det tidspunkt det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. Registrert partner i henhold til lov om partnerskap av 30. april 1993 nr 40 er likestilt med ektefelle.

Som samboer regnes person som den forsikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold når det av Folkeregisterets registrering av flyttedato framgår at vedkommende har hatt samme bopel som den forsikrede de siste 2 år, samt person som har felles bopel og felles barn med den forsikrede. Hvis det på det tidspunkt ulykken inntrådte forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap/registret partnerskap kunne inngås, anses vedkommende ikke som samboer.

En person regnes ikke som samboer lenger enn til det tidspunkt det foreligger faktisk samlivsbrudd eller til det tidspunkt ovennevnte samboerdefinisjon av annen grunn ikke lenger er oppfylt.

6.2.2 Utbetaling ved varig medisinsk invaliditet som følge av ulykkeskade

Retten til erstatning inntreder dersom den sikrede innen 3 år etter at skadetilfelle fant sted er bedømt som varig medisinsk invalid. Erstatningen fastsettes forholdsmessig etter medisinsk invaliditetsgrad.

6.2.3 Samvirkende årsaker

Når det antas at sykelig tilstand eller anlegg, sammen med ulykkeskaden har medvirket til den forsikredes død, livsvarig medisinsk invaliditet eller ervervsuførhet, reduseres erstatningen i forhold til den betydning den sykelige tilstand eller anlegg har hatt for dødsfallet eller den livsvarige medisinske invaliditet eller uførheten.

6.2.4 Plikter ved skade

Skadelidte skal snarest søke lege og følge legens anvisninger og behandlingsopplegg. Skadelidte har selv rett til å velge lege. Spesialist ved regionsykehus, sentralsykehus eller Rikshospitalet bør fortrinnsvis

benyttes. Hvis selskapet i forbindelse med erstatningssaken finner det nødvendig med ny legeundersøkelse, kan selskapet foreslå en uavhengig lege som ikke har spesiell tilknytning til selskapet. Undersøkelsen betales av selskapet. Hvis skadelidte motsetter seg slik undersøkelse av uavhengig lege, kan det få betydning for selskapets plikt til å betale erstatning.

6.4 3 ERSTATNINGSREGLER FOR AVBESTILLING

6.3.1 Sikredes plikter og forhåndsregler ved skadetilfelle

Sikrede plikter å sende selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatning. Følgende må sendes inn ved krav om erstatning:

- Billetter/leiekontrakt i original og bekreftelse på at disse er betalt, eventuelt en kreditnota som viser avbestillingskostnaden.
- Legeattest som bekrefter at lege ble konsultert før reise startet og at avbestillingen skyldes akutt sykdom/ulykkesskade inntruffet i forsikringstiden.
- Skade-/takst-/politirapport som bekrefter at avbestillingen skyldes brann, innbrudd, naturskade eller vannledningskade.

6.4 ERSTATNINGSREGLER FOR REISEANSVAR

6.2-4.1 Selskapets plikter ved erstatningskrav mot sikrede

Når erstatningskrav som etter skadelidtes begrunnelse omfattes av ansvarsforsikringen overstiger den avtalte egenandel, påtar selskapet seg å

- utrede om erstatningsansvar foreligger.
- forhandle med skadelidte.
- betale de nødvendige omkostninger utover egenandelen for avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Hvis erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper
- betale den erstatning som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Framsettes krav om erstatning direkte mot selskapet, skal selskapet varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelser overfor skadelidte binder ikke sikrede.

6.4.2 Sikring av krav mot andre

Foreligger det mulighet for å gjøre tredjeperson, f.eks. hotel eller transportselskap ansvarlig for skaden, plikter sikrede straks å ta de nødvendige skritt til sikring av kravet.

6.5 ERSTATNINGSREGLER FOR RETTSHJELP

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelp i tvist som omfattes av forsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig - senest ett år etter at tvisten er oppstått og advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet - eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv den advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Før saksanlegg dekker forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg dekkes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, i henhold til tvistemålslovens § 176.

Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.

Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak. Ved krav om oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats.

Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

7. Egenandeler

I erstatningsoppgjøret fratrekkes den egenandel som framgår av punktene nedenfor, hvis ikke annet framgår av forsikringsbeviset.

Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen er fratrukket.

Har sikrede flere forsikrede ting i selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare én egenandel - den høyeste.

7.1 REISEGODS

Ved skade på og tap av reisegods er egenandelen kr 1 000 pr skadetilfelle.

7.2 ULYKKE

Egenandel ved behandlingsutgifter kr 1 000 pr skadetilfelle.

8. Fordeler for personer med flere reiseforsikringer

8.1 EGENANDEL

I de tilfeller hvor skadelidte er dekket av flere reiseforsikringer i SpareBank 1 Skadeforsikring, fratrekkes ikke egenandel.

8.2 FORHØYEDE FORSIKRINGSSUMMER

Dersom skadelidte er dekket av flere reiseforsikringer i SpareBank 1 Skadeforsikring, vil det i de tilfeller vilkårene begrenser erstatningssommene til faste kronebeløp kunne kreves erstatning inntil det beløp som svarer til antall reiseforsikringer.

Sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskriftene er påbud SpareBank 1 Skadeforsikring har fastsatt for å forebygge faren for skader og for å begrense omfanget ved eventuelle skader. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan selskapets ansvar settes ned eller falle helt bort, jfr. FAL § 4-8.

Tilsyn med forsikrede gjenstander

Sikrede skal - enten selv eller ved hjelp av andre - holde tilsyn med de forsikrede gjenstander. I dette ligger også en plikt til å påse at alle eiendeler tas med når man forlater et sted.

Penger

Sikrede skal bære penger på/med seg eller låse dem i fastmontert safe/oppbevaringsboks i bygning eller dertil egnet låst oppbevaringssted i låst rom i bygning. Nøkkel/kode til safe skal være forsvarlig oppbevart.

Verdigjenstander

Sikrede skal plassere gjenstander som er nevnt i punkt A3.3.2 og som ikke er i bruk, under lås. Ved oppbevaring i motorkjøretøy eller campingvogn, skal slike gjenstander oppbevares i lukket hanskerom, låst bagasjerom/skiboks/tilsvarende rom uten innsynsmulighet eller fjernes.

Emballering/pakking

Sikrede skal sørge for at de forsikrede gjenstandene er tilstrekkelig og hensiktsmessig emballert for å tåle transport.

Innsjekket bagasje

Sikrede skal ikke sende penger, smykker, edelstener, armbåndsur, edelt metall, kamera-/video- og datautstyr, elektroniske spill, mobiltelefon, radio/TV, musikkanlegg, skjøre gjenstander og bedervelige varer i innsjekket bagasje.

Transportørens bestemmelser

Sikrede skal overholde transportørens bestemmelser om innhold og pakking/merking.

Tyveri-/innbruddssikring

Sikrede skal, når de forsikrede gjenstander forlates, låse dører - og vinduer skal være lukket og forsvarlig sikret, for å hindre uvedkommende i å komme inn i motorkjøretøy, campingvogn, båt, hytte, leilighet, hotellrom eller annen midlertidig bopel (herunder telt). Vinduer i luftstilling/barnesikret stilling regnes ikke som forsvarlig sikret.

Oppbevaring om natten

Sikrede skal ikke etterlate de forsikrede gjenstander i/på motorkjøretøy, campingvogn, båt eller telt om natten eller som er hensatt/forlatt for mer enn ett døgn.

Med natten menes tiden fra man forlater oppbevaringsstedet om dagen og til man tar det i bruk igjen neste dag, og i alle tilfeller kjøretøy, campingvogn, båt eller telt som er forlatt fra kl 00 00 til kl 06 00.

Tyverisikring av sykkel

Sykkel skal være forsvarlig låst når den parkeres/forlates, med mindre sykkelen oppbevares i bygning/rom i bygning som er låst, og nøkkel oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

Reisesyke/hjemtransport/ulykke

Ved sykdom eller skade må sikrede snarest kontakte SpareBank 1 Skadeforsikring, SOS International eller søke lege og følge deres forskrifter.